

ครอบครัวนกฮูก*

Owl's family

วีรดา บัวบังใบ**

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา โดยมีที่มาของแนวความคิดจากเรื่องราวของนกฮูก ซึ่งทัศนคติของผู้วิจัย มีความรู้สึกว่านกฮูกไม่ได้มีความน่ากลัวอย่างที่คนไทยส่วนใหญ่เชื่อกัน และเห็นว่านกฮูกเป็นนกที่มีความน่ารักน่าเอ็นดู ด้วยลักษณะทางกายภาพต่างๆ รวมถึงการแสดงออกของแม่นกฮูกต่อลูกนกฮูก ที่แสดงให้เห็นถึงความรักและความห่วงใย สร้างสรรค์ผลงานโดยใช้รูปทรงจากของใช้ภายในบ้านผสมกับลักษณะเด่นของนกฮูก เพื่อสื่อความหมายถึงความเป็นครอบครัว เป็นเหมือนส่วนหนึ่งของบ้าน เพื่อแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้วิจัยที่มีต่อนกฮูก และเป็นการสร้างทัศนคติในด้านบวกแก่คนทั่วไป ให้เห็นมุมมองที่น่ารักน่าเอ็นดูของนกฮูก

การสร้างสรรค์ผลงานขึ้นรูปด้วยดินสโตนแวร์ ซึ่งมีอัตราส่วนของวัตถุดิบ ดังนี้

ดินดำสุราษฎร์ธานี	ร้อยละ	50
ดินขาวลำปาง	ร้อยละ	45
ซิลิกา	ร้อยละ	10
ทรายละเอียด	ร้อยละ	4

เอปโปกด้วยน้ำดินสี ที่ใช้ดินสโตนแวร์ ร้อยละ 60 ผสมกับดินพอร์ซเลนร้อยละ 40 ใส่สีสำเร็จรูป มุ่งเน้นให้ได้สีที่อ่อนหวานละมุนละไม ลดความรู้สึกด้านลบและตกแต่งด้วยเทคนิคลายหินอ่อนและการจัดเรียงดินสลับชั้นสี เคลือบกึ่งมันกึ่งด้านและเคลือบผิวมันในบางบริเวณเพื่อให้ผลงานมีสีสันสดใสขึ้น เเผาเคลือบที่อุณหภูมิ 1,200 องศาเซลเซียส ในบรรยากาศสันดาปสมบูรณ์

การสร้างสรรค์ของโครงการประกอบด้วยผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาจำนวน 4 ชุด แสดงเนื้อหาเรื่องราวตามจินตนาการผ่านรูปทรง สีเส้นของดินในเทคนิคลายหินอ่อน ที่สามารถตอบสนองแนวความคิด ที่มุ่งเน้นความน่ารักน่าเอ็นดูของนกฮูก และการสร้างสรรค์เป็นไปตามกระบวนการที่มุ่งหวังไว้ ซึ่งสามารถนำไปใช้และพัฒนาผลงานเครื่องเคลือบดินเผาได้ต่อไป

คำสำคัญ : เอนโปก, เทคนิคลายหินอ่อน

* เนื้อหาส่วนใหญ่ของบทความชิ้นนี้เรียบเรียงขึ้นจากวิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2553 เรื่อง “ครอบครัวนกฮูก” โดยมี ศาสตราจารย์เกียรติคุณเสริมศักดิ์ นาคบัว เป็นที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์วรรณณา ธีธรรมมา เป็นที่ปรึกษาร่วม

** วีรดา บัวบังใบ นักศึกษาระดับปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาเครื่องเคลือบดินเผา คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, amcera@hotmail.com

Abstract

The creation of this project included ceramic sculptures. The source of the ideas came from the story of the owl. The attitude towards the owl from the researcher is that owls do not have a horrifying character as most Thai people believe. And that the owl is a bird that have a sweet and lovely with different physical characteristics. As well as the expression of the mother owl and baby owls showing love and care and convey the meaning of family. To express the emotions of the researcher on the owl. And to create a positive attitude of people toward owls and communicate the lovely view of the owl.

The creation formed by stoneware clay. With the ratio of raw materials as follows:

Ball Clay (Surat Thani)	50 %
Kaolin (Lampang)	45 %
Silica	10 %
Milled sand	4 %

Engobe with color-clay on 60 percent stoneware clay mixed with 40 percent porcelain and stain colors. The color is focusing on sweet and soft colors. Reducing negative feelings by decorated with hand build agateware technique and clay layers alternating colors arrangements. Color glazes coating to make the piece more colorful. Each work was fired at 1,200 degrees Celsius in the oxidation firing.

The project included with four set of ceramic sculptures, which show the content of imagination through the shape, colorful techniques of marble clay. The concept of the project is to focusing on cuteness of owl and creativity to the process intended. Which can be used and develop ceramic work, the future.

Key Word (s): Engobe, Hand Build Agateware Technique

บทนำ

นกฮูกหรือนกเค้าแมวเป็นนกตระกูลหนึ่งที่กินเนื้อเป็นอาหาร ชอบหากินในเวลากลางคืน มีอยู่ 134 ชนิดทั่วโลก โดยจะพบได้ในทุกส่วนของโลก ยกเว้นในแถบขั้วโลกใต้และเกาะในมหาสมุทรบางแห่ง นกเค้าแมวเป็นนกที่ทำประโยชน์ให้แก่ชาวนา เพราะมันชอบกินหนู บางชนิดก็ทำลายตักแตนและแมลงต่างๆ ซึ่งเป็นศัตรูของพืช แต่คนส่วนใหญ่ก็มีทัศนคติในเชิงลบมากกว่าที่จะมองว่ามันมีความน่ารักน่าเอ็นดู สาเหตุที่คนกลัวนกเค้าแมว นกฮูก และนกแสก ซึ่งเป็นนกในวงศ์เดียวกันนั้น น่าจะมาจากที่ นกเหล่านี้มีพฤติกรรมชอบออกหากินในช่วงกลางคืน ประกอบกับบางตัวส่งเสียงร้องที่ฟังดูโหยหวน ทำให้คิดไปว่าเป็นนกผี เป็นนกปีศาจ ทั้งที่จริงๆแล้ว เป็นสัตว์ที่มีคุณค่าอ่อนน้อมต่อระบบนิเวศน์และชาวไร่ชาวนา ในหลายๆพื้นที่ของ

โลก นกฮูกถือเป็นสัตว์ที่มีความเกี่ยวข้องกับโชคร้ายและความตาย แต่ถึงกระนั้น ก็เชื่อว่านกฮูกจะเป็นสัตว์ที่ถูกนำไปโยงเกี่ยวกับสิ่งชั่วร้ายเพียงอย่างเดียวเท่านั้น เพราะนกฮูกยังแสดงถึงความสุขุมรอบคอบ และความร่าเริง จากการเป็นสัตว์ของเทพเจ้าในบางวัฒนธรรม

ความเชื่อเป็นสิ่งที่ติดตัวมากับมนุษย์ทุกคน ความเชื่อเกิดจากความรู้สึกความเข้าใจของบุคคลนั้นๆ ซึ่งอาจจะเชื่อถูกต้องตามหลักเหตุผลหรือผิดจากหลักเหตุผลก็ได้ ในขณะที่ความเชื่อบางอย่างอาจสืบทอดกันมาเป็นเวลานาน ตั้งแต่ยุคโบราณ ที่ยังไม่มีความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ ในการพิสูจน์ถึงความจริงของเรื่องนั้นๆ ขณะเดียวกัน แม้ว่าทุกวันนี้วิทยาศาสตร์จะสามารถอธิบายปรากฏการณ์ต่างๆตามธรรมชาติได้เกือบทั้งหมดก็ตาม แต่ไม่ได้หมายความว่าความเชื่อที่เชื่อสืบทอดกันมาแต่โบราณกาลจะหมดไป ถ้าเราหันกลับมามองสิ่งต่างๆ ด้วยมุมมองวิทยาศาสตร์ บางครั้งจะพบว่าสิ่งที่เรามองเข้าไปหลายอย่าง หรือสวมใส่ภาพลักษณ์ที่เป็นลบลวร้ายอย่างนกฮูก กลับมีคุณค่าและเป็นประโยชน์อย่างมากทีเดียว

จากเหตุผลข้างต้น ในทัศนคติของข้าพเจ้ามีความรู้สึกที่นกฮูกไม่ได้มีความน่ากลัวอย่างที่คนไทยส่วนใหญ่เชื่อกัน ข้าพเจ้าเห็นว่านกฮูกเป็นนกที่มีความน่ารักน่าเอ็นดู ด้วยลักษณะทางกายภาพต่างๆ เช่น ดวงตาที่กลมโตเป็นพิเศษ ลำตัวที่อ้วนกลม รวมถึงการแสดงออกของแม่นกฮูกต่อลูกนกฮูก ที่แสดงให้เห็นถึงความรักและความห่วงใย ข้าพเจ้าจึงต้องการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา โดยมีที่มาของแนวความคิดจากเรื่องราวของนกฮูก สร้างสรรค์ผลงานโดยใช้รูปทรงจากของใช้ภายในบ้านผสมผสานกับลักษณะเด่นของนกฮูก เพื่อสื่อความหมายถึงความเป็นครอบครัว เป็นเหมือนส่วนหนึ่งของบ้าน แสดงออกถึงมุมมองอีกด้านของนกฮูกที่เป็นนกที่มีความน่ารักน่าเอ็นดู เป็นนกธรรมดาที่ไม่ได้มีความน่ากลัวตามความเชื่อและเพื่อเสริมสร้างทัศนคติในด้านบวกต่อนกฮูก แก่คนทั่วไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา โดยมีที่มาของแนวความคิดจากเรื่องราวของนกฮูก สร้างสรรค์ผลงานโดยใช้รูปทรงจากของใช้ภายในบ้านผสมผสานกับลักษณะเด่นของนกฮูก เพื่อสื่อความหมายถึงความเป็นครอบครัว
2. เพื่อศึกษาและพัฒนาผลงานให้เกิดความกลมกลืน ความสอดคล้องประสานสัมพันธ์กับแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานในเทคนิคและกระบวนการทางเครื่องเคลือบดินเผา เพื่อแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกของข้าพเจ้าที่มีต่อนกฮูก และเป็นการสร้างทัศนคติในด้านบวกแก่คนทั่วไป ให้เห็นมุมมองที่น่ารักน่าเอ็นดูของนกฮูก

วิธีการวิจัย

จากการกำหนดขอบเขตของการวิจัยสามารถกำหนดวิธีการวิจัยโดยรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม เอกสาร ตำราศิลปะ และสื่อต่างๆ สร้างสรรค์รูปแบบของผลงาน และพัฒนาตามแนวความคิดทำการสร้างสรรค์และพัฒนาแบบร่าง 2 มิติ เพื่อค้นหาแบบของผลงานที่สามารถสื่อให้เห็นถึงแนวความคิดในการสร้างสรรค์ สร้างแบบร่าง 3 มิติเพื่อหาแบบ และปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น สร้างสรรค์ผลงานตามกระบวนการของงานเครื่องเคลือบดินเผา สรุปรวบรวมเป็นเอกสาร และนำเสนอผลงาน

ที่มาของแนวความคิด

นกฮูก (Scops Owl) นกฮูกหรือนกเค้าแมวเป็นนกตระกูลหนึ่งที่กินเนื้อเป็นอาหาร มีอยู่ 134 ชนิดทั่วโลก โดยจะพบได้ในทุกส่วนของโลก ยกเว้นในแถบขั้วโลกใต้และเกาะในมหาสมุทรบางแห่ง เป็นนกที่ชอบหากินในเวลากลางคืน ฉะนั้นจึงมีระบบตาและหูที่ดีเป็นพิเศษเหนือกว่านกชนิดอื่น โดยมีดวงตาใหญ่ตั้งอยู่ด้านหน้าของศีรษะ รอบๆ ตามีขนซึ่งเรียงออกไปเหมือนจานกลมๆ ใบบใหญ่ ตาของมันใช้ขำเลียงดูไปมา รอบๆ เหมือนตาคน หรือตาสัตว์อื่นๆ ไม่ได้ ดังนั้นหากต้องการจะดูอะไร นกชนิดนี้จึงต้องหันหน้าตรงไปด้วย จึงจะมองเห็น คอมีขนปกคลุมหนาจึงดูเหมือนเป็นนกคอสั้น แต่ความจริงคอของมันยาวพอที่จะหันหัวไปข้างหลังได้อย่างสบายๆ มีหูที่ดีมาก แต่หูทั้งสองข้างโตไม่เท่ากัน จึงทำให้มันรู้ว่าเสียงนั้นมาจากทางไหนได้ดีกว่าสัตว์อื่นๆ ดังนั้นนกเค้าแมวจึงสามารถจับเหยื่อได้ในที่มืดสนิท โดยโฉบเอาตามเสียง ประกอบกับขนของนกเค้าแมวส่วนมากอ่อนนุ่ม ปลายขนก็อ่อนเป็นพิเศษ ทำให้บินได้เงียบมาก

ไซของนกเค้าแมวโดยมากเป็นสีขาว และค่อนข้างกลม ในประเทศไทยนกชนิดนี้มีกว้างไซเพียง 2-3 ฟอง แต่ในเมืองหนาวจะกว้างไซมากกว่า การวางไข่ไม่ได้วางพร้อมๆ กันวันเดียว แต่วางไข่ห่างวันกันมาก แม่่นกจะเริ่มกไข่ตั้งแต่วางไข่ฟองแรก ฉะนั้นในรังหนึ่งๆ จึงมีลูกนกขนาดใหญ่เล็กผิดกันมาก

นกเค้าแมวเป็นนกที่ทำประโยชน์ให้แก่ชาวนามาก เพราะมันชอบกินหนู บางชนิดก็ทำลายตุ๊กแตนและแมลงต่าง ๆ ซึ่งเป็นศัตรูของพืช สาเหตุที่คนกลัวนกเค้าแมว นกฮูก และนกแสก ซึ่งเป็นนกในวงศ์เดียวกันนี้ น่าจะมาจากที่นกเหล่านี้มีพฤติกรรมชอบออกหากินในช่วงกลางคืน ประกอบกับบางตัวส่งเสียงร้องที่ ฟังดูโหยหวน ทำให้คิดไปว่าเป็นนกผี เป็นนกปิศาจ ทั้งที่จริงๆ แล้ว เป็นคุณค่าอเนกอนันต์ต่อระบบนิเวศน์และชาวไร่ชาวนา

ประเทศไทยมีนกตระกูลนกเค้าอยู่ 20 ชนิด คือ

1. นกแสก
2. นกแสกแดง
3. นกแสกทุ่งหญ้า
4. นกเค้าเหยี่ยว
5. นกเค้าหน้าผากขาว
6. นกเค้าแดง
7. นกเค้าภูเขาหุยา
8. นกเค้าหุยาเล็ก
9. นกเค้าคู่
10. นกเค้าแคระ
11. นกเค้าโมง
12. นกเค้าจุด
13. นกเค้าป่าหลังจุด

14. นกเค้าป่าสีน้ำตาล
15. นกเค้าแมวหูสั้น
16. นกเค้าใหญ่พันธุ์เนปาล
17. นกเค้าใหญ่พันธุ์สุมาตรา
18. นกเค้าใหญ่สีคล้ำ
19. นกทืดทื่อพันธุ์เหนือ
20. นกทืดทื่อมลายู

อย่างไรก็ตาม นกในตระกูลนกเค้า มีรูปร่างหน้าตาใกล้เคียงกันทั้งสิ้น แม้จะมีชื่อต่างกันก็ตาม โดยเฉพาะตอนกลางคืน ต้องอาศัยการฟังเสียง จึงจะสามารถจำแนกชนิดได้ เพราะนกเค้าแต่ละตัว จะมีเสียงเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวไม่เหมือนกัน

ที่มา : nui_rc, owl นกเค้าแมว [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 28 มีนาคม 2554. เข้าถึงได้จาก <http://www.rcthai.net/webboard/viewtopic.php?f=282&t=370887>

นกฮูก

ภาพที่ 1 ครอบครัวนกฮูก

ที่มา : Harold David, Great Horned Owl Chic [Online], accessed 28 March 2011. Available from http://www.flickr.com/photos/harold_davis/2457607702/

ภาพที่ 2 ครอบครัวนกฮูก

ที่มา : Tony Smith, White Face Scops Owl [Online], accessed 28 March 2011. Available from <http://www.eyefetch.com/image.aspx?ID=375411>

ภาพที่ 3 นกฮูก

ที่มา : Brain Scott, Baby Scops Owl [Online], accessed 28 March 2011. Available from <http://www.flickr.com/photos/brianscott/605000180/>

การดำเนินการสร้างสรรค์

ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานเรื่อง “ครอบครัวนกฮูก” ผู้วิจัยได้สร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา โดยใช้รูปทรงจากของใช้ภายในบ้านผสมกับลักษณะเด่นของนกฮูก ตามที่มาของแรงบันดาลใจผ่านกระบวนการทางจินตนาการและการสร้างสรรค์ โดยสร้างสรรค์ผลงานในโทนสีอ่อนหวาน เพื่อลดความรู้สึกด้านลบต่อนกฮูก ใช้วิธีการขึ้นรูปแบบขด และตกแต่งผลงานด้วยเทคนิคลายหินอ่อน ผู้วิจัยได้ศึกษาและทำการทดลองหาอัตราส่วนผสมของดินสี ที่มีความหดตัวเท่ากับหรือใกล้เคียงกับเนื้อดินปั้น มุ่งเน้นให้ได้สีในโทนสีพาสเทล ที่ดูอ่อนหวาน โดยมีอัตราส่วนผสมของดินสี คือดินสโตนแวร์ร้อยละ 60 ผสมกับดินพอร์ซเลนร้อยละ 40 ใส่สีสำเร็จรูป และใช้เคลือบกึ่งมันกึ่งด้านและเคลือบผิวมันในบางบริเวณเพื่อให้ผลงานมีสีมันสดใสขึ้น

เนื้อดินปั้น

การทดสอบวัตถุดิบเป็นหัวใจของกระบวนการผลิต เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพสม่ำเสมอ เนื่องจากวัตถุดิบตามธรรมชาติมีสมบัติแปรปรวนไม่คงที่ หากไม่มีการทดสอบวัตถุดิบที่จะนำมาใช้ในการผลิต อาจทำให้ผลิตภัณฑ์มีปัญหาและแก้ไขได้ยาก ซึ่งหมายถึงการที่จะต้อง สูญเสียเงินในการลงทุนตามมา

การสร้างสรรค์ผลงานของผู้วิจัย ขึ้นรูปด้วยดินสโตนแวร์ เพราะมีความเหนียวเหมาะสมในการขึ้นรูป มีการทรงตัวที่ดี ซึ่งมีอัตราส่วนของวัตถุดิบ ดังนี้

ดินดำสุราษฎร์ธานีร้อยละ	50
ดินขาวลำปาง	ร้อยละ 45
ซิลิกา	ร้อยละ 10
ทรายละเอียด	ร้อยละ 4

ภาพที่ 4 วัตถุดิบทำดิน

ผลการทดลองดินสี เมาที่อุณหภูมิ 1,200 องศาเซลเซียส บรรยากาศออกซิเดชั่น

ภาพที่ 5 ผลการทดลองดินสี

สีสำเร็จรูปบริษัทอัมรินทร์เซรามิกส์คอร์ปอเรชั่น

สีแดง 6010

สีส้ม GM-2953

สีเหลือง 6445

สีเขียวทรอปิคอล

สีเขียวปารีส

สีฟ้า 6393

สีน้ำเงิน

สีม่วง MP-9021

ผลการทดลองเทคนิคการจัดเรียงดินสลับชั้นสี

ภาพที่ 6 ผลการทดลองเทคนิคการจัดเรียงดินสลับชั้นสี

ผลการทดลองใส่สีสำเร็จรูปในเคลือบมันและเคลือบกึ่งมันกึ่งด้าน โดยทฤษฎีเส้นตรงเผาที่อุณหภูมิ 1,200 องศาเซลเซียส บรรยากาศ Oxidation

ภาพที่ 7 ผลการทดลองใส่สีสำเร็จรูปในเคลือบมันและเคลือบกึ่งมันกึ่งด้าน

ภาพที่ 8 ผลการทดลองเคลือบกึ่งมันกึ่งด้าน

การขึ้นรูปแบบขด

การขึ้นรูปแบบนี้เป็นที่นิยมกันแพร่หลาย สามารถขึ้นรูปตั้งแต่ชิ้นงานขนาดเล็กจนถึงโถงน้ำขนาดใหญ่ มนุษย์เรารู้จักวิธีทำแบบนี้กันมานานแล้ว วิธีขึ้นรูปในขั้นแรกจะต้องทุบดินบีบดินให้เป็นแผ่น ใช้เครื่องมือตัดให้เป็นแผ่นกลมหรือสี่เหลี่ยมตามต้องการ แล้วคลึงดินให้เป็นเส้นกลม มีขนาดเล็กหรือโตตามความเหมาะสมของภาชนะที่ปั้น นำไปขดตามแผ่นที่เตรียมไว้ โดยใช้ น้ำสลิปประสานรอยต่อใช้มือบีบหรือกดดินให้เข้ากันแน่นสนิท ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนสูงพอกับความต้องการ แล้วแต่งผิวให้เรียบแล้วปล่อยให้แห้ง ถ้าเป็นภาชนะขนาดใหญ่ควรปล่อยให้แห้งอย่างช้าๆ เพื่อป้องกันผลิตภัณฑ์แตกร้าว

ภาพที่ 9 ขั้นตอนการขึ้นรูป

เทคนิค Hand Build Agateware

เทคนิคการจัดเรียงดินสลับชั้นสี (Mosaic slab) เป็นเทคนิคตกแต่งที่พัฒนาต่อมาจากเทคนิคตกแต่งลายหินอ่อน แต่ความน่าสนใจของเทคนิคนี้ก็คือ ผู้ทำสามารถที่จะจัดวางหรือควบคุมลวดลายที่เกิดขึ้นได้ตามจินตนาการ เทคนิคนี้มีขั้นตอนการทำดังนี้

การสร้างลวดลายและการขึ้นรูปชิ้นงาน ทำได้โดยการนำดินแต่ละสีมาจัดวางเรียงสลับชั้นสีกัน โดยมีน้ำดินช่วยในการประสานดินเข้าด้วยกัน ซึ่งสามารถทำได้หลายรูปแบบ คือ

1. การสร้างลวดลายแบบลายขนาน เป็นทางยาวและแบบลายตรง โดยการนำดินแต่ละสีมาทำให้เป็นแผ่นแล้ววางเรียงสลับสีกันตามแนวนอน และจากนั้น พลิกก้อนดินที่เรียงไว้โดยเอาด้านข้างด้านใดด้านหนึ่งขึ้นมา และทำการตัดดินให้เป็นแผ่นอีกครั้ง ก็จะได้ดินที่มีลวดลายเรียงสลับสีขนานกันไปเป็นทาง

ยาว และถ้าต้องการทำเป็นลายตารางก็เพียงแต่นำแผ่นดินที่มีลายขนานนั้นมาเรียงซ้อนกันอีกครั้ง โดยจัดวางให้ลวดลายเหลื่อมสีกันเป็นชั้นๆ จากนั้นพลิกเอาดิน ด้านที่มีลายตารางขึ้นด้านบน แล้วตัดดินออกเป็นแผ่นๆอีกครั้ง ก็จะได้แผ่นดินที่มีลายตารางก่อนนำไปขึ้นรูปชิ้นงาน

2. การสร้างลวดลายที่เป็นดอก ซึ่งจะมีลักษณะคล้ายกับหน้าตัดของแท่งดินสอดหรือหน้าตัดขนมแฮมโรล ทำโดยใช้ดินปั้นแกนกลางเป็นท่อนยาวหน้าตัดสามเหลี่ยม สีเหลี่ยมหรือวงกลม แล้วนำดินอีกสีหนึ่งเป็นแผ่นหุ้มแกนกลางไว้ ซึ่งจะใช้ดินสีต่างกันหุ้มก็ขึ้นก็ได้ตามแต่ขนาดและลวดลายที่ออกแบบไว้ จากนั้นตัดตามแนวขวางของท่อนดิน ก็จะได้ดินสีที่มีลวดลายสลับชั้นสีเป็นดอกๆ แล้วนำดอกแต่ละดอกไปขึ้นรูปด้วยวิธีการจัดเรียงและกดลงในแบบพิมพ์ หรืออาจนำมาเรียงต่อกันให้เป็นแผ่นก่อนนำไปขึ้นรูปชิ้นงานก็ได้

3. การสร้างลวดลายจากดินแต่ละสีเรียงสลับกันลงในแบบพิมพ์

ภาพที่ 10 ขั้นตอนการทำเทคนิคการจัดเรียงดินสลับชั้นสี

ภาพที่ 11 ขั้นตอนการตกแต่งผลงาน

ภาพที่ 12 การเผาดิบ

การเคลือบผลงาน

การเคลือบผลงาน ผู้วิจัยเคลือบผลงานด้วยการพ่นเคลือบ และการระบาย เนื่องจากผลงานบางชิ้นมีขนาดใหญ่ และบางชิ้นมีรายละเอียดที่ไม่สามารถใช้วิธีการพ่นเคลือบได้จึงใช้วิธีการระบายเคลือบในบางบริเวณ

ภาพที่ 13 ขั้นตอนการเคลือบผลงาน

การเผาเคลือบ

เผาเคลือบที่อุณหภูมิ 1,200 องศาเซลเซียส บรยากาศสันดาปสมบูรณ์

ภาพที่ 14 การวางผลงานในเตาเผา

ผลงานสำเร็จ

ภาพที่ 15 ผลงานสำเร็จ

ชื่อผลงาน : “Owls tree”

ขนาด : 35 x 50 x 60 cm, 40 x 75 x 70 cm.

เทคนิค : ขึ้นรูปแบบขุด, ตกแต่งด้วยเทคนิค Hand Build Agateware

อุณหภูมิ : 1,200 องศาเซลเซียส บรรยากาศสันดาปสมบูรณ์

แนวความคิด : ที่นั่งต้นไม้ ที่เป็นเหมือนที่อยู่อาศัยของแม่และลูกนกฮูก

ภาพที่ 16 ผลงานสำเร็จ

ชื่อผลงาน : “After rain”

ขนาด : ผันแปรตามพื้นที่

เทคนิค : ขึ้นรูปแบบขด, เอนโกบน้ำดินสี, ตกแต่งด้วยเทคนิค Hand Build Agateware

อุณหภูมิ : 1,200 องศาเซลเซียส บรรยากาศสันดาปสมบูรณ์

แนวความคิด : ชุดเก้าอี้ครอบครัววงฮุกสีรุ้ง ด้วยความสดใสของสีสันของสายรุ้งหลังฝน

ตก ที่ทำให้เกิดความรู้สึกสดชื่น

ภาพที่ 17 ผลงานสำเร็จ

ชื่อผลงาน : “Old owl's TV.”

ขนาด : 25 x 25 x 25 cm, 30 x 30 x 25 cm, 35 x 35 x35 cm, 20 x 35 x 30 cm.

เทคนิค : ขึ้นรูปแบบขด

อุณหภูมิ : 1,200 องศาเซลเซียส บรรยากาศสันตปาสมบูรณ์

แนวความคิด : ที่นั่งดูทีวีในวันพักผ่อนของครอบครัววันสุข

ภาพที่ 18 ผลงานสำเร็จ

ชื่อผลงาน : “Owls flower”

ขนาด : 50 x 60 x 30 cm, 55 x 65 x 40 cm, 60 x 70 x 45 cm.

เทคนิค : ขึ้นรูปแบบขด, ตกแต่งด้วยเทคนิค Hand Build Agateware

อุณหภูมิ : 1,200 องศาเซลเซียส บรรยากาศสันดาปสมบูรณ์

แนวความคิด : ผลงานชุดนี้เป็นการผสมผสานรูปทรงของนกฮูกและรูปทรงของดอกไม้เข้าด้วยกัน ซึ่งมีลักษณะเป็นที่นั่ง เพื่อให้ผู้ชมมีส่วนร่วมกับการชมผลงานได้ ตกแต่งผลงานบริเวณปีกด้วยเทคนิคการจัดเรียงดินสลับชั้นสี โทนสีชมพู-ส้ม เพื่อให้ผลงานดูสวยงามอ่อนหวาน

ผล/สรุปผลการวิจัย

ได้ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาที่มีคุณค่าตรงตามแนวความคิด สามารถแสดงออกตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด จัดแสดงผลงานเพื่อเผยแพร่ และเสริมสร้างทัศนคติในด้านบวกต่อนกฮูกแก่คนทั่วไป

อภิปรายผล

จากการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ของผู้วิจัยที่ผ่านมาเป็นการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผา โดยมีที่มาของแนวความคิดจากเรื่องราวของนกฮูก สร้างสรรค์ผลงานโดยใช้รูปทรงจากของใช้ภายในบ้านผสมกับลักษณะเด่นของนกฮูก เพื่อสื่อความหมายถึงความเป็นครอบครัว เป็นเหมือนส่วนหนึ่งของบ้าน เพื่อแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้วิจัยที่มีต่อนกฮูก และเป็นการสร้างทัศนคติในด้านบวกแก่คนทั่วไป ให้เห็นมุมมองที่น่ารักน่าเอ็นดูของนกฮูก โดยผลงานส่วนใหญ่นำลักษณะของเฟอร์นิเจอร์ประเภทที่นั้ง และโซฟา เป็นรูปทรงหลัก และใส่รายละเอียดของผลงานตามจินตนาการผ่านเทคนิคตกแต่งทางศิลปะเครื่องเคลือบดินเผา ที่มุ่งเน้นให้ได้สีที่อ่อนหวานละมุนละไม เพื่อเป็นการลดความรู้สึกด้านลบ

เนื้อดินปั้นที่ใช้ในการสร้างสรรค์เป็นดินสโตนแวร์ เอบโกบด้วยน้ำดินสี ที่ใช้ดินสโตนแวร์ ร้อยละ 60 ผสมกับดินพอร์ซเลนร้อยละ 40 ไล่สีสำเร็จรูป และตกแต่งด้วยเทคนิคลายหินอ่อนและการจัดเรียงดินสลับชั้นสี เคลือบกึ่งมันกึ่งด้านและเคลือบผิวมันในบางบริเวณเพื่อให้ผลงานมีสีสันสดใสขึ้น เเผาเคลือบที่อุณหภูมิ 1,200 องศาเซลเซียส ในบรรยากาศสันดาปสมบูรณ์

การสร้างสรรค์ของโครงการประกอบด้วยผลงานประติมากรรมเครื่องเคลือบดินเผาจำนวน 4 ชุด แสดงเนื้อหาเรื่องราวตามจินตนาการผ่านรูปทรง สีเส้นของดินในเทคนิคลายหินอ่อน ที่สามารถตอบสนองแนวความคิด ที่มุ่งเน้นความน่ารักน่าเอ็นดูของนกฮูก

ข้อเสนอแนะ

ในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมเครื่องปั้นดินเผาของผู้วิจัย ได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่ได้วางไว้ เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายและผลสำเร็จในการสร้างสรรค์ ซึ่งมีการตกแต่งผลงานขณะดินหมาดด้วยเทคนิคลายหินอ่อน และได้พบกับปัญหาในการสร้างสรรค์ดังนี้

1. การแต่งผิวชิ้นงาน การขึ้นรูปในขณะที่ดินยังมีความชื้นอยู่นั้นทำให้สีแต่ละสีอาจปนเปื้อนหรือลบเลือนไม่ชัดเจน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องชุบแต่งผิวชิ้นงานในขณะที่ดินหมาด และขัดด้วยกระดาษทรายน้ำ ในขณะที่ดินแห้งแล้วปิดฝุ่นออกก่อนนำไปเผาดิบ แล้วขัดด้วยกระดาษทรายน้ำอีกครั้งก่อนนำไปเคลือบและเผา เพื่อให้ลวดลายที่ปรากฏมีความแจ่มชัดมากยิ่งขึ้น

2. ข้อสำคัญในการทำเทคนิคลายหินอ่อน และการจัดเรียงดินสลับชั้นสีนั้น เนื้อดินที่ใช้แต่ละสีจะต้องมีความชื้นใกล้เคียงกันหรือเท่ากัน และมีการหดตัวของเนื้อดินใกล้เคียงหรือเท่ากันด้วยมิเช่นนั้น อาจเกิดการแตกร้าวระหว่างรอยต่อของดินได้

3. ผลงานบางชิ้นมีน้ำหนักมากจึงไม่สะดวกในการเคลื่อนย้าย เพื่อดำเนินงาน การทำงานควรมีสถานที่ที่เหมาะสมและมีเครื่องมือที่พร้อมในการปฏิบัติ

4. ควรวิเคราะห์และวางแผนการทำงานในขั้นตอนต่างๆ ให้ละเอียดรอบคอบ เพื่อป้องกันปัญหาต่างๆ และเพื่อความรวดเร็วในการทำงาน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

ไพจิตร อังศิริวัฒน์. เนื้อดินเซรามิกส์. กรุงเทพฯ :สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2534.

_____. สีเซรามิก. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2546.

ศุภกา ปาลเปรม. เคลือบ : ดินเผา. กรุงเทพมหานคร : บริษัท โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮาท์ จำกัด, 2552.

ภาษาต่างประเทศ

Brain Scott, Baby Scops Owl [Online], accessed 28 March 2011. Available from

<http://www.flickr.com/photos/brianscott/605000180/>

Harold David, Great Horned Owl Chic [Online], accessed 28 March 2011. Available

from http://www.flickr.com/photos/harold_davis/2457607702/

nui_rc, owl นกเค้าแมว [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 28 มีนาคม 2554. เข้าถึงได้จาก

<http://www.rcthai.net/webboard/viewtopic.php?f=282&t=370887>

Tony Smith, White Face Scops Owl [Online], accessed 28 March 2011. Available

from <http://www.eyefetch.com/image.aspx?ID=375411>